

РЕШЕНИЕ

№ 1814

гр. София, 07.02.2023 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

СОФИЙСКИ РАЙОНЕН СЪД, 33 СЪСТАВ, в публично заседание на двадесет и шести януари през две хиляди двадесет и трета година в следния състав:

Председател: ПЛАМЕН ИВ. ШУМКОВ

при участието на секретаря НАДЯ Г. НАЙДЕНОВА
като разглежда докладваното от ПЛАМЕН ИВ. ШУМКОВ Гражданско дело № 20221110109522 по описа за 2022 година

Предявени са осъдителни иски с правно основание чл.26 ЗОДОВ и чл. 2в, ал. 1, т. 2 ЗОДОВ.

Софийският районен съд е сезиран с искова молба от Е. Д. М. срещу Върховен касационен съд за осъждане на ответника да заплати на ищеца сума в общ размер от 23 000 лв., представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди вследствие на бавно правосъдие за периода от 18.08.2020 г. до 21.02.2022 г., в който период се твърди, че не е налице произнасяне по депозирана от ищеца жалба с вх. № 6461/18.08.2020 г., като произнасянето по същата е осуетено от ответника.

Ищецът е депозирал няколко уточнителни молби, като с последната такава от 16.05.2022 г., преди депозиране на отговора на исковата молба, сочи, че предявеният иск е по чл. 2, б. „б“ ЗОДОВ. С допълнително депозирана молба от ищеца от 08.07.2022 г., чрез адв. Ю., изрично се оспорва направеното от ответника с отговора на исковата молба твърдение, че на 11.09.2020 г. е било налице произнасяне по депозираната от ищеца жалба от 18.08.2020 г.

В проведеното открито съдено заседание от 26.01.2023 г. ищецът е направил искане да бъде добавено основание към вече заявеното, а именно – за осъждането на ответника да заплати процесната сума и поради съществено нарушение на правото на ЕС – основание по чл. 2в, ал. 1, т. 2 ЗОДОВ. Направеното от ищеца искане представлява поддържане на вече заявени фактически твърдения по делото преди последната уточнителна молба от 16.05.2022 г. Същото представлява направено от ищеца искане за допускане изменение на предявения иск чрез добавяне на основание, уважено от съда без възражение от страните.

Ответникът Върховен касационен съд в законоустановения срок е представил писмен отговор на исковата молба, с който оспорва иска по основание. Поддържа, че по депозираната от ищеца жалба с вх. № 6461/18.08.2020 г., с която е налице искане за

възобновяване на к.н.о.х.д. № г. по описа на ВКС е налице произнасяне с разпореждане от 11.09.2020 г. на заместник-председателя на ВКС и ръководител на Наказателната колегия, с което е отказано образуването на производство по възобновяване. Излага съображения по същество относно законосъобразността на отказа на заместник-председателя на съда. Моли предявеният иск да бъде отхвърлен като неоснователен. Претендира разноски.

П.та на Р. Б. ангажира становище за неоснователност на предявените иски, алтернативно – за прекомерност на претендираното обезщетение.

След като обсъди събраните по делото доказателства в тяхната съвкупност и като взе предвид становищата и доводите, изложени от страните, съдът прима за установено следното от **фактическа и правна страна** следното:

По иска по чл.26 ЗОДОВ:

В тежест на ищеца по предявения иск е да докаже, че е страна по твърдяното съдебно дело, по което са допуснати забавяния извън разумния срок съгласно чл. 6, § 1 от Конвенцията, преценен съобразно фактическата и правна сложност на делото, поведението на компетентните органи и поведението на самия носител на правото, както и че е претърпял твърдените неимуществени вреди, които са пряка и непосредствена последица именно от продължителния срок на разглеждане на съдебните производства, предмет на настоящото дело.

В тежест на ответника е да докаже възраженията си, че делото е било разгледано и решено в рамките на разумния срок, а ако има надвишаване на този срок, то се дължи изцяло на действия и/или бездействия на ищеца по делото.

С проекта за доклад по делото, обективиран в определение от 28.07.2022 г. и приет за окончателен в открито съдебно заседание от 26.01.2023 г. без възражения от страните, на основание чл. 146, ал. 1, т. 3 и т. 4 ГПК като безспорно и ненуждаещо се от доказване между страните е отделено обстоятелството, че ищецът е депозирал при ответника жалба с вх. № 6461/18.08.2020 г.

Ето защо и на основание чл. 153 ГПК съдът приема осъществяването на отделения за безспорен факт за доказан. Същият се установява и от приетото по делото копие на депозирана от ищеца Е. М. жалба с вх. № 6461/18.08.2020 г. по описа на ВКС, с която е направено искане за възобновяване на к.н.о.х.д. № 1018/2019 г. по описа на ВКС. Ищецът както с исковата молба, така и с уточнителните такива /така напр. молба с вх. № 143068/08.07.2022 г./ поддържа, че по така депозираната жалба не е налице произнасяне от ВКС към момента на депозиране на исковата молба, на което твърдение основава претенцията си за осъждане на ответника поради липса на произнасяне в разумен срок.

Видно от данните по делото обаче по направеното от ищеца искане е налице произнасяне, обективирано в съдебен акт, постановен от зам. председателя на ВКС. От приетия препис от представеното от ответника разпореждане от 11.09.2020 г., се установява че в период от около три седмици, след като ищецът е направил искането, е налице произнасяне, с което е отказано образуването на производство за възобновяване /л. 52-53 от делото/.

Съгласно чл. 26, ал. 2 ЗОДОВ исковите по ал. 1 се разглеждат по реда на ГПК, като съдът взема предвид общата продължителност и предмета на производството, неговата фактическа и правна сложност, поведението на страните и на техните процесуални или законни представители, поведението на останалите участници в процеса и на компетентните органи, както и други факти, които имат значение за правилното решаване на спора. С посочената разпоредба законодателят въвежда вътрешноправно средство на защита при вреди, претърпени вследствие на нарушение

на правото на разглеждане и решаване на съдебните дела в разумен срок съгласно чл. 6, пар. 1 от Европейската конвенцията за защита правата, като предоставя възможност за претендиране от държавата на обезщетение за такива вреди. Тази хипотеза на отговорност на държавата е за действия/бездействия на правозащитните органи, в резултат на които посоченото право е нарушено, като отговорността е обективна.

Следва де се посочи, че законодателят е предвидил възможност за репарирание на причинени вреди вследствие нарушение на правото за разглеждане и решаване на делата в разумен срок както по висящи спорове, така и по вече приключили такива с окончателен съдебен акт. В тази връзка, ако исковата молба касае приключени производства, следва да бъде съобразена императивната разпоредба за допустимост на чл.8, ал. 2 ЗОДОВ. Посочената разпоредба предвижда, че гражданите и юридическите лица могат да предявят иск по чл. 2б, ал. 1 ЗОДОВ по приключени производства, само когато е изчерпана административната процедура за обезщетение за вреди по реда на Глава „Трета“, б. „а“ ЗСВ, по която няма постигнато споразумение. Същата визира случаите, при които съответното лице не е претендирало обезщетение по висящо дело, а е заявило претенцията си едва след приключването на производството.

В случая, видно от данните по делото, съдът е сезиран с искане за установяване дали е нарушение на изискването за произнасяне в разумен срок не по висящо производство пред ВКС, а по искане за възобновяване на производство. Дори обаче да се приеме, че е допустимо разглеждането на въпроса за преценка в разумността на срока и по искания, касаещи извънредни способи, чрез които е налице възможност да се стигне до отмяна на влезли в сила присъди, то видно от данните по делото, към момента на депозиране на исковата молба по настоящото дело /23.03.2022 г. /, Върховният касационен съд вече се е бил произнесъл по направеното искане /с разпореждане от 11.09.2020 г./ Касае се за приключило произнасяне от страна на ответника по въпроса, с който е сезиран, като ищецът не е доказал съобразно изискването на чл. 8, ал. 2 ЗОДОВ да е изчерпал административната процедура за обезщетение за вреди по реда на Глава трета "а" от Закона за съдебната власт, по която да няма постигнато споразумение. Предявеният иск по чл. 2б ЗОДОВ е недопустим, поради което следва да се остави без разглеждане.

По иска по чл. 2в, ал. 1, т. 2 ЗОДОВ:

В тежест на ищеца по предявения иск е да докаже кумулативното наличие на следните предпоставки: 1) действие или бездействие, с което ВКС е нарушил норма от правото на ЕС, която предоставя права на частноправни субекти; 2) нарушението да е съществено; 3) конкретно настъпилите за него неимуществени вреди, които са в пряка причинно-следствена връзка с действията на ответника по делото.

При доказване на горното, в тежест на ответника е да установи погасяване на задължението му да репарира причинените вреди.

Видно от данните по делото, съдът неколккратно е давал указания на ищеца да конкретизира исковата молба и да посочи конкретните обстоятелства, на който се основава искът. Приоритетно поддържаното ищеца искане за осъждане на ответника поради произнасяне по направено от него искане за възобновяване на наказателно производство беше квалифицирано и разгледано от съда на осн. чл. 2б ЗОДОВ. По отношение на твърденията на ищеца за извършено от страна на ВКС нарушение на правото на ЕС, същият е посочил в проведеното открито съдебно заседание, че е осъден за 35 нови фактически положения, за които не му е повдигнато обвинение. Счита, че с това ВКС е нарушил разпоредби от правото на ЕС и по конкретно чл. 47, 53 и 54 ХОПЕС, чл. 4, пар. 3 ДЕС и чл. 13 ЕКЗПЧОС. Счита, че ВКС не му е осигурил ефективно правно средство за защита срещу осъждането му по непредявени обвинения.

Видно от доказателствата по делото и след служебно извършена справка за постановените съдебни актове, се установява, че с решение, постановено от ВКС, НО, III състав по н.д.№., което производство е образувано по касационен протест и касационни жалби на подсъдимите и техните защитници, ВКС е отменил въззивна присъда на АСНС, по внохд № в частите й, в които е потвърдена присъда от 9.1.2018г. по нохд № 6г. на СНС, по отношение Е. М. за обвинение за извършено престъпление на 14.12.2009г. на Автомагистрала Тракия, в района на пътен възел Вакарел: по чл.142,ал.2, т.1, т.2 и 6 вр.ал.1 НК, чл.199,ал.1,т.1 вр. чл.198, ал.1,вр. чл.20,ал.2 НК, чл.330,НК, и по чл.116,ал.2, вр.ал.1 т.6 вр.чл.115,вр.чл.18,ал.1 НК на същото място, и по обвинението за извършено престъпление на 21.8.2012г. в град Бухово, бензиностанция „ „ по чл.198,ал.1, вр.чл.20,ал.2 НК и делото е върнато на АСНС за ново разглеждане в посочените части. С решението, ВКС е потвърдил въззивна присъда на АСНС, по внохд № в останалите й части. АСНС, по внохд № г., частично е отменена присъда от 9.1.2018г. по нохд № . на СНС, като е признал ищеца за виновен в престъпление по чл.199,ал.2,т.3 вр. с чл. 198,ал.1, вр.с чл.20, ал.2, вр. с ал.1 НК, затова, че на 12.3.2010г. в град София, пред „Прокредит банк Б.“ АД, клон Люлин, като извършител, в съучастие с ов и Л Тв – извършители и други неустановени лица – извършители, е отнел чужди движими вещи – сумата 136072 лева, собственост на „Прокредит банк Б.“ АД и огнестрелно оръжие, марка „Байкал“ № с 12 броя патрони в пълнителя, собственост на Ов, от владеинето на Божилов, с намерение противозаконно да ги присвои, като употребил затова сила и заплашване, движимите вещи са в особено големи размери и деецът е бил въоръжен с огнестрелно оръжие.

Уредените в ЗОДОВ процесуални правила изключват тези на ГПК, когато дело за обезщетение за вреди по този закон се разглежда по реда на ГПК. При разглеждане на дело за обезщетение за вреди, причинени от нарушение на правото на Европейския съюз по реда на ГПК, приложение намират процесуалноправните разпоредби на ЗОДОВ, към които препращат чл. 2в, ал. 1, т. 2 . Държавата участва в съдебни производства по граждански спорове за обезщетение за вреди по ЗОДОВ чрез процесуален субституент - органът, от чиито незаконни актове, действия или бездействия са причинени вредите. Отговорността на държавата за вреди от нарушаване на правото на Европейския съюз не е виновна, като въпрос на материална легитимация – кой орган е постановил незаконосъобразния акт, е по съществото на спора, като органът се посочва от ищеца – този орган на съдебната власт, за който ищецът счита, че е нарушил правото на Европейския съюз.

На първо място, ищецът не е посочил конкретните 35 нови фактически положения, по които твърди да е осъден без повдигнато обвинение. Независимо от това обаче следва да се посочи, че фактическата обстановка, в това число всички фактически положения, са възприети от АСНС в мотивите за постановяване на осъдителната присъда. Фактът, че ВКС, с постановления от него съдебен акт, ги преповтаря, не променя обстоятелството, че фактическата обстановка е вече възприета по делото. Следва да се посочи освен това, че касационната инстанция не е инстанция по фактите, като те се обсъждат във връзка с вече възприетото от проверяваната инстанция и с оглед събраните по делото доказателства. Като касационна инстанция, ответникът по делото обсъжда приетите от въззивната инстанция фактически положения, за да установи дали фактическата обстановка, приета от въззивния съд, е отразена правилно в мотивите, а оттам – дали правото е приложено правилно. Следва да се отбележи освен това, че ако Върховният касационен съд не обсъди възприетите факти от АСНС, то щеше да е налице допуснато съществено процесуално нарушение. Поради изложеното съдът намира, че не се установи ответникът да е допуснал някое от посочените нарушения на правото на ЕС. Искът следва да бъде отхвърлен като неоснователен.

С депозираната от ищеца писмена защита по делото, същият е направил искане съставът на СРС да изпрати преюдициално запитване до Съда на ЕС във връзка с въпросите по 1/ приложението на Директива 2016/343 на ЕС, ДЕС, ДФЕС и Директива 2012/29 на ЕС във връзка с приложението им при искане за възобновяване на делото при осъждане на подсъдимия по непредявено обвинение и 2/ ако ВКС не изпрати жалбата за възобновяване на делото, нарушава ли горепосочените актове.

По направеното искане, съдът намира следното: Предпоставките за отправяне на преюдициално запитване до Съда на ЕС са предвидени както в нормата на чл. 267 ДФЕС, така и в чл. 628 и сл. ГПК. От цитираните текстове се налага извод, че за сезирането на Съда на ЕС с преюдициален въпрос, то последният следва да се отнася до: 1/ тълкуването на ДФЕС или 2/ валидността и тълкуването на актовете на институциите, органите, службите или агенциите на Съюза. Въпросът следва да е от значение за правилното решаване на делото. Съобразно нормата на чл. 267 от ДФЕС Съдът на Европейския съюз е компетентен да се произнесе преюдициално, когато в повдигнатия пред юрисдикцията в държавата членка въпрос е необходимо решение, за да бъде постановено решението на самата юрисдикция. Това правило е инкорпорирано и в националното законодателство /чл. 628 от ГПК/, според което когато тълкуването на разпоредба от правото на Европейския съюз или тълкуването и валидността на акт на органите на Европейския съюз е от значение за правилното решаване на делото, българският съд прави запитване до Съда на Европейските общности.

Поставените от ищеца въпроси, по които се иска съставът при СРС да отправи преюдициално запитване, не касаят производството по настоящото дело, образувано по искове за присъждане на обезщетение за неимуществени вреди. Въпросите са относими при искане за възобновяване на съответното наказателно производство. Искането за изпращане на преюдициално запитване не следва да бъде уважено.

По разноските:

При този изход на спора на осн. чл. 78, ал. 3 ГПК право за присъждане на разноски има ответника. Същият е направил искане за присъждане на юрисконсултско възнаграждение. Съдът, като съобрази, че ответникът се е представлявал в производството от лице с юридическо образование, намира, че искането следва да бъде уважено. На основание чл. 78, ал. 8 ГПК във вр. с чл. 37 от Закона за правната помощ във вр. с чл. 25, ал. 1 от Наредба за заплащането на правната помощ ищецът следва да бъде осъден да заплати на ответника юрисконсултско възнаграждение в размер от 100,00 лв.

Мотивиран от горното и на осн. чл. 235 ГПК, съдът

РЕШИ:

ОСТАВЯ БЕЗ РАЗГЛЕЖДАНЕ предявения от Е. Д. М. с ЕГН ***** против Върховен касационен съд, с адрес: гр. София, бул. Витоша № 2 иск по чл. 26 ЗОДОВ за сумата от 23 000 лева, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди, вследствие на бавно правосъдие за периода от 18.08.2020 г. до 21.02.2022 г. във връзка с подадена жалба с вх. № 6461/18.08.2020 г. по описа на ВКС, с която е налице искане за възобновяване на к.н.о.х.д. № 1г. по описа на ВКС.

ОТХВЪРЛЯ предявения от Е. Д. М. с ЕГН ***** против Върховен касационен съд, с адрес: гр. София, бул. Витоша № 2 иск по чл. 2в, ал. 1, т. 2 ЗОДОВ за сумата от 23 000 лева, представляваща обезщетение за претърпени неимуществени вреди вследствие допуснатото достатъчно съществено нарушение на правото на

Европейския съюз при произнасянето по подадена от ищеца жалба с вх. № 6461/18.08.2020 г. по описа на ВКС, с която е налице искане за възобновяване на к.н.о.х.д. № г. по описа на ВКС.

ОСЪЖДА на осн. чл. 78, ал. 3 ГПК Е. Д. М. с ЕГН ***** да заплати на Върховен касационен съд, с адрес: гр. София, бул. Витоша № 2 сумата от **100 лева**, представляваща разноси по делото.

Решението подлежи на обжалване пред Софийски градски съд в двуседмичен срок от връчване на препис на страните, а в частта, в която производството е оставено без разглеждане – с частна жалба в едноседмичен срок от съобщението.

Съдия при Софийски районен съд: _____